

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ratificering av vissa ändringar i akten för Nationernas förbund, given Stockholms slott den 17 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Hj. Branting.

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
17 februari 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Under erinran ej mindre, att Sveriges delegation vid Nationernas förbunds delegeradeförsamling i Genève jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 oktober 1921 undertecknat protokollet angående godkännande av de av församlingen beslutade ändringar i artikel 26 av akten för Nationernas förbund än även, att Kungl. Maj:t denna dag behagat be- myndiga Kungl. Maj:ts minister i Bern att för Sveriges del underteckna protokollen angående godkännande av de av sagda församling beslutade ändringar i artiklarna 4, 6, 12, 13, 15 och 16 av akten för Nationernas förbund anför statsministern och ministern för utrikes ärendena:

»Vid Nationernas förbunds andra delegeradeförsamling i Genève 1921 antogos av församlingen åtskilliga förslag till ändringar i förbundsakten. Enligt den procedur, som i artikel 26 av akten är stadgad för ändringars genomförande, skall en ändring träda i kraft sedan den ratificerats av de medlemmar av förbundet, vilkas ombud bilda rådet, samt av majoriteten av de medlemmar, vilkas ombud utgöra församlingen. De av den andra delegeradeförsamlingen antagna ändringsförslagen bliva alltså definitivt gällande först, om de ratificeras av erforderligt antal stater, däribland samtliga råds-stater. Därest emellertid ratifikationer komma till stånd i stadgad utsträckning, träda ändringarna i kraft med verkan för hela förbundet. Det står visserligen alltjämt varje icke-ratificerande medlem fritt att icke antaga ändringarna, men en sådan hållning medför, att vederbörande stat upphör vara medlem av förbundet.

Nationernas förbunds generalsekreterare har med skrivelse den 24 november 1921 till utrikesdepartementet översänt i avskrift protokoll rörande de av församlingen beslutade ändringarna i förbundsakten samt särskilt framhållit önskvärdheten av, att en av dessa ändringar, nämligen den som avser proceduren för ändringars genomförande (art. 26), måtte skyndsammast möjligt ratificeras. Det synes mig lämpligt att i ett

sammanhang upptaga till behandling samtliga de av församlingen godkända ändringsförslagen utan att avvakta vilken ställning andra stater intaga i frågan. Ändringarna äro enligt min mening att betrakta såsom förbättringar och förtydliganden av förbundsakten, och de ha i Genève biträtts även av den svenska delegationen. Jag måste därför anse det angeläget, att Sverige för sin del, genom att icke dröja med ett beslut om ratifikation, bidrager till uppnåendet av den majoritet, som erfordras för att ändringarna skola träda i kraft. Då jämlikt § 12 regeringsformen riksdagens godkännande bör inhämtas, innan ratifikation äger rum, får jag sålunda nu anmäla frågan om avlåtande av proposition till riksdagen i ämnet.

Innan jag redogör för innebörden av de föreliggande ändringarna i förbundsakten, torde jag få erinra om de synpunter, som tidigare kommit till uttryck från svensk sida angående önskvärdheten av en revision av vissa förbundsaktens bestämmelser. Såväl i Kungl. Maj:ts proposition den 14 februari 1920 (nr 90) angående Sveriges anslutning till Nationernas förbund som i riksdagens skrivelse den 4 mars 1921 (nr 53) i anledning av nämnda proposition riktades invändningar mot vissa stadganden i förbundsakten och betonades därjämte, att densamma vore otydlig och ofullständig på många punkter, även sådana som vore av stor betydelse. I riksdagens skrivelse framhölls på grund härav, att de betänkligheter vartill förbundsfördraget gäve anledning, framställde sig såsom naturliga utgångspunkter för önskemål, vilkas snara realiserande i väsentlig mån torde kunna betraktas som förutsättning för att Nationernas förbund på ett tillfredsställande sätt skulle kunna motsvara sin stora uppgift. Riksdagen påminde om, att före förbundsfördragets slutgiltiga fastställande åtskilliga erinringar framfördes från svenskt och annat neutralt håll, och att på grund härav vissa ändringar i det ursprungliga förslaget antogos, vilka innebure förbättringar. Det syfte, som med dessa erinringars framförande avsåges, kunde dock i flera viktiga hänseenden då icke uppnås. De svenska delegerade i Paris hade i sitt yttrande, vilket återgäves i Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition, sammanfattat de huvudanmärkingar, som ej vunnit beaktande, och riksdagen ville som sin mening uttala, att uppfyllandet av de önskemål, som innefattades i berörda anmärkingar, allt framgent borde från svensk sida med all kraft eftersträvas.

Från svensk sida framställda yrkanden om revision av akten.

Den redan 1918 utsedda kommitté, som haft till uppgift att under samarbete med motsvarande kommittéer i Norge och Danmark fullfölja det förberedande arbetet för tillvaratagande av de neutrala staternas intressen vid eller efter krigets slut, anmodades att förbereda frågan om svenskt initiativ till ändringar i förbundsakten. I ett av kommittén

den 30 juni 1920 avgivet betänkande, yttrades härom bl. a. »Kommittén är av den uppfattning, att förbundsakten visserligen i väsentliga delar är bristfällig och i behov av omarbetning — en uppfattning, som jämväl kommit till uttryck i Kungl. Maj:ts till riksdagen avlätna proposition om Sveriges anslutning till Nationernas förbund — men att klokheten bjuder att icke omedelbart söka bringa å bane spörsmål om mera genomgripande förändringar i förbundsfördraget. Däremot håller kommittén före, att det utan alltför stor svårighet skulle låta sig göra att genomföra vissa särskilda mindre omfattande, men likväl betydelsefulla ändringar. Förslag i sådant avseende hava utarbetats av kommittén.» De av kommittén utarbetade förslagen, som väsentligen överensstämde med av motsvarande danska och norska kommittéer avgivna förslag, avsågo:

1. Närmare bestämmelser om förbunds församlingens sammanträdande.

2. Representationstid i rådet för stater, som av församlingen utses att där äga säte och stämma.

3. Skärpning av förpliktelsen att hänskjuta tvist till skiljedom.

4. Befogenhet för rådet att medgiva en stat jämkning i förpliktelsen att avbryta ekonomiska förbindelser med en fördragsbrytande stat.

I enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 9 juli 1920 avläts framställning till generalsekreteraren i Nationernas förbund om de ändringar i förbundsakten, som av kommittén föreslagits. I ett nytt, den 22 oktober 1920 undertecknat betänkande framlade kommittén ett förslag till utvidgande av det i förbundsakten fastställda förlikningsförfarandet. Redan vid överläggningarna i Paris i februari 1919 hade de svenska ombuden framhållit, att det sätt, varpå förlikningsförfarandet blivit utbildat i artikel 15, icke kunde betraktas såsom tillfredsställande, samt i stället hänvisat till ett utkast i detta ämne, som utarbetats på föranstaltande av svenska, danska och norska regeringarna. Den nyssnämnda svenska kommittén hade härefter ytterligare bearbetat sagda utkast, varjämte den norska kommittén å sin sida utarbetat ett förslag, som i vissa avseenden skilde sig från det svenska. Det svenska förslaget, vilket avsåg ändring av artiklarna 12 och 15 i förbundsakten samt jämväl omfattade en bilaga med detaljerade regler angående förlikningsförfarandet, avlämnades till generalsekreteraren enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 oktober 1920.

Vid Nationernas förbunds första församling i Genève den 15 november—18 december 1920 beslöts, att för det dåvarande icke skulle upptagas till behandling de av danska, norska och svenska regeringarna framställda förslagen till ändringar i förbundsakten, men att rådet skulle

anmodas tillsätta en kommission för att undersöka nämnda ändringsförslag tillika med de ytterligare förslag, som av någon förbundsmedlem kunde komma att underställas kommissionen. Denna kommission kom sedermera till stånd och framlade tvenne betänkanden, det ena några månader före, det andra under andra delegeradeförsamlingens sammanträde. För övrigt behandlades vissa frågor om ändring i förbundsakten av andra av rådet utsedda kommissioner. Den s. k. blockadkommissionen sysselsatte sig med spörsmålet om de ekonomiska sanktionsåtgärder, som omtalas i artikel 16 av förbundsakten, en annan kommission behandlade artikel 18 om registrering av fördrag, och ännu en annan kommission hade att utreda frågan om fördelningen av kostnaderna för förbundets verksamhet och i sammanhang därmed om ändring av artikel 6.

På grundval av nyss nämnda kommissioners utlåtanden och efter en ingående utskottsbehandling, antogos därefter av församlingen följande ändringar i förbundsakten:

Antagna
ändrings-
förslag.

1. Ändring av artikel 26 angående regler för beslut och ratifikation av ändringar i förbundsakten.

2. Ändring av artikel 4 angående bestämmelser för val av rådets icke permanenta medlemmar.

3. Ändring av artikel 6 angående fördelning av förbundets kostnader.

4. Redaktionella ändringar av artiklarna 12, 13 och 15, föranledda av den fasta mellanfolkliga domstolens tillkomst.

5. Ändring av artikel 16 angående förbundets ekonomiska vapen.

Åtskilliga andra förslag om ändringar i förbundsakten blevo antingen avslagna eller uppskjutna, stundom därjämte föremål för särskilda uttalanden från vederbörande utskotts och från församlingens sida, innefattande tolkning av gällande stadganden. Rörande dessa resolutioner hänvisar jag till den av utrikesdepartementet utgivna redogörelsen för andra förbundsörsamlingens verksamhet. Ett av de från svensk, dansk och norsk sida framställda förslagen, nämligen om obligatoriskt domstolsförfarande i rättstvister, hade redan i sak avgjorts vid första församlingen i sammanhang med antagandet av domstolsstadgan. Om innebörden av den kompromisslösning, som därvid uppnåddes, har redogörelse lämnats i Kungl. Maj:ts proposition nr 146 till 1921 års riksdag. Ett annat från svensk sida framställt förslag till ändring i förbundsakten angående ett särskilt förlikningsförfarande och upprättande av permanenta förlikningsnämnder blev visserligen nu förkastat, men församligen antog en resolution, vari rådet anmodades tillsätta en kom-

mitté för ytterligare studium av det föreslagna förlikningsförfarandet. De nordiska staternas förslag om närmare bestämmelser i förbundsakten angående årliga sammanträden av församlingen, tiden för dessa sammanträden samt villkoren för sammankallande av extra förbundsårsamling hade redan 1920 väsentligen tillgodosetts genom stadganden i arbetsordningen.

Artikel 26.

Under behandlingen inom första utskottet av de föreliggande ändringsförslagen visade det sig, att olika meningar rådde om tolkningen av artikel 26 i akten, som innehåller bestämmelser angående det formella förfarandet vid genomförandet av en ändring. Artikel 26 är också i sin nuvarande avfattning synnerligen otydlig och ofullständig. Den lyder på följande sätt:

»Ändringar i denna förbundsakt träda i kraft, när de ratificerats av de medlemmar av förbundet, vilkas ombud bilda rådet, samt av majoriteten av de medlemmar, vilkas ombud utgöra församlingen.

Det står varje medlem fritt att icke antaga förändringar, som vidtagits i förbundsakten, men den upphör därigenom att tillhöra förbundet.»

Om detta stadgande yttrades i 1920 års proposition angående Sveriges anslutning till Nationernas förbund bland annat följande: »Ehuru i artikeln ej tydligt uttalas, att varje ändringsförslag skall, innan fråga om ratifikationen kan uppkomma, behandlas i församlingen, måste detta antagas vara åsyftat. Förmodligen avses jämväl, att förslaget där skall hava uppnått sådan majoritet, som i artikeln är föreskriven i fråga om ratifikationen.»

I båda dessa punkter gjorde sig emellertid olika åsikter gällande inom vederbörande utskott. Särskilt hävdades med styrka från flera håll, att enhällighet fordrades för att ett församlingens beslut om ändring i förbundsakten skulle komma till stånd, jämlikt den allmänna regeln om enhällighet i artikel 5. En sådan tolkning skulle uppenbarligen i hög grad försvåra önskvärda förbättringar av aktens särskilda bestämmelser. Såsom en motsatt ytterlighet framkom den åsikten, att överhuvud intet beslut av församlingen erfordras för en ändring i förbundsakten utan allenast, efter förslag av rådet, särskilda beslut om ratifikation av den i artikel 26 angivna majoriteteten av förbundsmedlemmar. Man enades slutligen om ett medlingsförslag, enligt vilket artikel 26 avfattats på det sätt, att ändring i förbundsakten förutsätter beslut av församlingen med $\frac{3}{4}$ majoritet, däri innefattade samtliga råds-stater. Det ansågs även önskvärt att uttryckligen stadga, att vid beräkning av den majoritet, som erfordras vid ratifikation, avses majoriteten av förbundets samtliga medlemmar, icke endast majoriteten av dem, som voro närvarande vid sam-

manträdet. Ytterligare kompletterades bestämmelsen med hänsyn till det fall, att ombyte av rådsmedlemmar ägt rum mellan tiden för beslutet i församlingen och tiden för ratifikation. Församlingen godkände sålunda följande av första utskottet föreslagna avfattning av första stycket i artikel 26:

»Ändringar i denna förbundsakt, vilka beslutats av församlingen med trefjärdedels majoritet, innefattande samtliga vid sammanträdet företrädda rådsmedlemmars röster, träda i kraft, när de ratificerats av de medlemmar av förbundet, vilkas ombud bildade rådet vid den tidpunkt, då omröstningen företogs, samt av majoriteten av de medlemmar, vilkas ombud utgöra församlingen.»

Även i andra avseenden befanns artikel 26 vara ofullständig. Det angives ingen tidrymd, inom vilken det erforderliga antalet ratifikationer skall ha erhållits eller ändringsförslaget anses förfallet. Icke heller stadgar artikeln någon frist, inom vilken en icke-ratificerande medlem bör tillkännagiva sin vägran att godtaga en ändring, som uppnått erforderlig majoritet och sålunda trätt i kraft. På grund härav beslöt församlingen antaga ytterligare följande tillägg till och ändring i artikel 26:

»För den händelse erforderligt antal ratifikationer icke erhållits inom tjugutvå månader efter församlingens beslut, skall den av församlingen beslutade ändringen vara utan verkan.

Generalsekreteraren skall underrätta förbundets medlemmar om en ändrings ikraftträdande.

Den medlem, som då icke ratificerat ändringen, äger frihet att inom ett år underrätta generalsekreteraren om sin vägran att godtaga ändringen, men upphör därigenom att tillhöra förbundet.»

Redan i 1920 års proposition angående Sveriges anslutning till nationernas förbund beklagades, att icke i förbundsakten upptagits bestämmelser rörande de grunder, som skola följas vid val av de fyra icke permanenta medlemmarna av rådet. Det yttrades, att endast genom dylika bestämmelser någon garanti kunde vinnas för, att representationen vid varje tillfälle bleve så allsidig som möjligt och att efter hand inom rimliga gränser alla stater bleve företrädda, samt framhölls önskvärheten av, att dylika bestämmelser snarast möjligt komme till stånd i form av ändring i förbundsakten. Enligt det av svenska regeringen till första församlingen avgivna förslaget, skulle också bestämmelser rörande grunderna för val av de fyra icke ständiga medlemmarna av rådet inryckas i texten till artikel 4. Under behandlingen av denna fråga vid andra förbundsförsamlingen och särskilt inom dess första utskott framkommo ett flertal förslag, åsyftande ändring i rådets sammansättning genom ök-

Artikel 4.

ning av såväl de permanenta som de icke permanenta rådsmedlemmarnas antal eller av endast de sistnämndes. Med hänsyn till de väntade förändringarna i rådets sammansättning nästkommande år samt i betraktande av rådets under hand till utskottet meddelade uppfattning att definitiv ståndpunkt i frågan icke lämpligen kunde för närvarande tagas, enades man om att icke för närvarande föreslå några bestämda regler i ämnet.

Däremot beslöt utskottet föreslå, att i artikel 4 måtte inskjutas ett stadgande, genom vilket det lägges i församlingens hand — sålunda utan ytterligare ändringar i förbundsakten — att med två tredjedels majoritet fastställa regler för val av de ej permanenta rådsmedlemmarna och särskilt bestämmelser rörande uppdragets längd och villkoren för återval.

Församlingen antog sålunda ett tillägg till artikel 4 av följande lydelse:

»Församlingen skall med två tredjedels majoritet fastställa regler för val av de ej permanenta rådsmedlemmarna och särskilt bestämmelser rörande uppdragets längd och villkoren för återval.»

Därest denna tilläggsbestämmelse träder i kraft, skall församlingen alltså utarbeta ett reglemente för rådsvalet. I ett särskilt uttalande har dessutom församlingen förutsatt, att vid nästa val av icke permanenta rådsmedlemmar hänsyn skall tagas till den tid, de nuvarande redan fungerat.

Artikel 6.

Den i förbundsaktens artikel 6 fastslagna fördelningsgrunden för förbundets kostnader — nämligen samma fördelningsgrund, som fastställts beträffande kostnaderna för Världspostföreningens internationella byrå — har visat sig leda till uppenbar orättvisa och har därför framkallat mycken kritik. De för Världspostföreningen gällande regler äro i hög grad ogynnsamma för de mindre staterna, vilket förhållande mer påtagligt framträder, då det blir fråga om så avsevärda belopp, som här är fallet. Men om de hittills gällande reglerna sålunda allmänt erkändes vara obilliga, var det icke lätt att finna en fördelningsnorm, som tillfredsställde alla. På initiativ av första förbunds församlingen hade en särskild kommission av rådet erhållit uppdrag att utreda frågan och avlämna förslag till nya bestämmelser. Sådana hade ock blivit utarbetade och antogos av andra församlingen. Ändringen i förbundsakten består däri, att nuvarande sista stycket av artikel 6 ersättes med följande två stycken:

»Förbundets utgifter bestridas av förbundets medlemmar enligt fördelning, som fastställs av församlingen.»

»Den fördelning av förbundets utgifter, som återfinnes i bilaga 3, skall tillämpas från och med 1 januari 1922 till dess en ny av församlingen fastställd fördelning trätt i kraft.»

Samtidigt har såsom bilaga 3¹ till förbundsakten upprättats en lista, vari angives i vilket förhållande varje stat skall bidra till täckande av kostnaderna. Sålunda upptages för varje stat ett visst antal enheter och tillskotten skola utgå i proportion till dessa enheter. Vid jämförelse med hittills gällande system visar det sig, att medan största antalet enheter för någon stat enligt detta är 26 och antalet enheter för Sverige 15, kommer största antalet enheter enligt det nya systemet att utgöra 90 och antalet enheter för Sverige att fortfarande stanna vid 15. Sveriges bidrag till kostnaderna skulle med den nya fördelningsgrunden vid samma totala utgiftssumma för förbundet nedbringas till ungefär hälften av det nuvarande beloppet (se Kungl. Maj:ts proposition nr 2 till innevarande års riksdag, tredje huvudtiteln sid. 7). Till grund för fördelningen ligga uppgifter om staternas folkmängd och nettoinkomster under 1913. Det nya systemet avses skola ha retroaktiv verkan från och med 1 januari 1922, oaktat erforderligt antal ratifikationer av ändringen i förbundsakten ej kan erhållas förrän under loppet av 1922. För övrigt skall frågan underkastas förnyad omprövning vid nästa förbundsårsamling. I detta sammanhang må ock nämnas, att församlingen antagit en bestämmelse i sin arbetsordning av följande lydelse: »Intet förslag, som avser ändring av det gällande sättet för kostnadernas fördelning, skall uppföras å dagordningen med mindre detsamma meddelats förbundets medlemmar minst fyra månader före dagen för församlingens öppnande.»

Församlingen antog på vederbörande utskotts hemställen ett antal resolutioner, vari föreslogos några redaktionella ändringar i artiklarna 12, 13 och 15, föresakade av den fasta mellanfolkliga domstolens slutliga upprättande. Enär dessa artiklar enligt originaltexterna handla om »skiljedomsförfarande» och »skiljedom», men nyssnämnda fasta domstol icke är en skiljedomsstol i egentlig mening, har det ansetts erforderligt att på åtskilliga ställen tillfoga orden »domstolsförfarande», »dom» etc. Redan i den vid 1920 års proposition fogade svenska översättningen av förbundsakten ha med hänsyn till den i förbundsakten omnämnda fasta domstolen valts de allmänna uttrycken »domstolsförfarande», »dom» etc. Nu ifrågasvarande ändringar i förbundsakten torde alltså böra från svensk sida godkännas samtidigt som för vinnande av största möjliga överensstämmelse med grundtexterna vissa modifikationer äro i den svenska texten erforderliga.

Artiklarna
12, 13 och 15.

Artikel 16, innefattande stadgandet om Nationernas förbunds viktigaste tvångsmedel — det ekonomiska vapnet, — blev redan vid första förbundsårsamlingen föremål för åtskilliga överläggningar, vilka gävo

Artikel 16.

¹ Se sid. 23.

vid handen, att ett förtydligande av densamma på ett flertal punkter var önskvärt. På församlingens hemställan tillsattes fördenskull av rådet den sedermera s. k. internationella blockadkommissionen med uppgift att behandla frågan om eventuell ändring av artikel 16 samt att överhuvud utarbета närmare regler för användandet av blockadvapnet. Till denna kommission hänvisades ock de av svenska, danska och norska regeringarna inlämnade förslagen till ändring i artikel 16 av förbundsakten, åsyftande att rådet måtte på framställning av stat, för vilken tillämpningen av den ekonomiska blockaden skulle medföra synnerlig fara, kunna medgiva denna stat att upprätthålla förbindelse med den fördragsbrytande staten i viss av rådet angiven omfattning. Kommissionens betänkande förelåg till behandling vid andra delegeradeförsamlingen. Åtskilliga ändringar i och tillägg till artikel 16 blevo av församlingen beslutade.

*Första
stycket.*

I den nuvarande artikel 16 stadgas, att i och med blockadens förklarande förbindelserna skola avbrytas mellan statens egna inbyggare (»nationals», »nationaux») och inbyggare i den stat, som bryter mot förbundsakten. I 1920 års proposition angående Sveriges anslutning till Nationernas förbund säges härom:

»De personer, vilka förbudet skulle gälla, angivas såsom nämnts i förslagetets originaltexter såsom vederbörande staters »nationals», »nationaux». Närmast till hands ligger att härmed skulle åsyftas dessa staters medborgare. En dylik tolkning torde dock näppeligen vara den riktiga. Avsikten med det ekonomiska sanktionsförfarandet är i det hela att åstadkomma en ekonomisk isolering av den stat, som bryter mot akten. Härför erfordras, att envar av de övriga förbundsstaterna medverkar till att avhålla där levande personer från förbindelse med personer inom den fördragsbrytande statens område. Av mindre eller ingen vikt och därjämte tydligen resultatlöst vore däremot att ålägga de i sanktionsförfarandet deltagande staterna att söka förpliktiga sina inom den fredsbrytande statens område boende medborgare att avbryta all förbindelse med sin omgivning. Icke heller vore det rimligt, om varje i aktionen deltagande stat skulle anses förpliktad att inom sitt område förbjuda beröring mellan sina medborgare och därvarande medborgare i den fredsbrytande staten. Man tänke sig en stat, som inom sitt område hyser ett talrikt folkelement, tillhörande en främmande stat. Att i händelse av sanktionsförfarande mot denna stat ögonblickligen genomföra internering eller hemsändande av denna befolkning lär icke låta sig göra, i varje fall icke utan oskäligt lidande och förfång för dem, som skulle utsättas för behandlingen, och svåra rubbningar i den exekverande statens inre förhållanden.

I betraktande av det nu anförda torde det vara berättigat att, såsom i den av mig åberopade översättningen av akten skett, låta ifrågasvarande i originaltexten brukade uttryck återgivas med »inbyggare», en tolkning, som ligger nära till hands även med hänsyn till den betydelse, som i de anglo-sachsiska länderna på det personliga området tillerkännes den s. k. domicilprincipen framför den annorstädes övervägande nationalitetsprincipen.»

Genom den nu av församlingen — dock icke utan invändningar — godkända ändringen har uttrycket »nationaux» i den franska texten utbytts mot »personnes résidant sur le territoire» och i den engelska »nationals» mot »persons residing in their territory», varigenom sålunda originaltexterna skulle erhålla en avfattning, som överensstämmer med den svenska översättningen i förut nämnda proposition.

Det framgår av artikel 16 i dess nuvarande lydelse, att det tillkommer var och en av förbundets medlemmar att själv taga ställning till frågan, huruvida brott mot förbundsakten ägt rum. Ehuru denna regel principiellt sett bör upprätthållas, kan det dock icke förnekas, att ett sådant avgörande under vissa omständigheter kan vara synnerligen grannlaga och svårt för den enskilda staten. Om det helt och hållet överlåtes till de särskilda staterna att konstatera fördragsbrottet och handla därefter, skulle förbundet dessutom riskera en såväl till tiden som till sättet mycket ojämn tillämpning av sanktionsbestämmelserna. Detta skulle i sin ordning lätt medföra ökade risker för de blockerande staterna samt minskad effekt gent emot den felande staten. Enligt denna tankegång har församlingen — väsentligen i överensstämmelse med blockadkommissionens förslag i hithörande delar — antagit följande två stycken att inskjutas såsom andra och tredje stycke av artikel 16:

Andra och tredje styckena.

»Det tillkommer rådet att avgiva utlåtande, huruvida kränkning av förbundsakten ägt rum eller ej. Vid rådets förhandlingar härom skola rösterna från de förbundsmedlemmar, vilka beskyllas för att hava gripit till krig eller mot vilka kriget ifråga är riktat, icke medräknas.

Rådet skall underrätta samtliga medlemmar av förbundet om den tidpunkt, från vilken det förordar tillämpning av de ekonomiska påtryckningsåtgärder, vilka avses i denna artikel.»

Genom dessa bestämmelser skulle det sålunda i allmänhet bliva rådets uppgift att taga initiativ till blokadåtgärder och att planera dessas utförande, utan att dock rådets beslut skulle få karaktären av rättsligt bindande avgöranden, vilka förbundsmedlemmarna äro skyldiga att ställa sig till efterrättelse. Medlemmarnas förpliktelser skulle sålunda alltjämt bestämmas direkt av förbundsakten. I detta och andra avseenden har församlingen

genom särskilda resolutioner uttalat sin ståndpunkt rörande tolkningen av artikel 16. Jag får härutinnan hänvisa till den av utrikesdepartementet publicerade redogörelsen för 1921 års församlings verksamhet.

*Fjärde
stycket.*

Såsom ovan nämnts, hade de svenska, danska och norska regeringarna redan år 1920 föreslagit att i fall av allvarsam fara för en blockrande stat rådet skulle kunna för viss tid medgiva uppskov med tillämpandet av blockaden från denna stats sida. Såväl blockadkommissionen som 1921 års församling anslöto sig i viss utsträckning till dessa synpunkter. En ändring av förbundsakten antogs i följande avfattning, att infogas såsom fjärde stycket av artikel 16:

»Dock kan rådet för särskilda medlemmars vidkommande och för viss bestämd tid besluta uppskov med igångsättandet av någon av dessa åtgärder, för den händelse rådet anser, att genom ett dylikt uppskov skulle bättre tillgodoses det syfte, som eftersträvas med de i föregående stycke omnämnda åtgärder, eller att uppskovet är nödvändigt för att till ett minimum nedbringa de förluster och olägenheter, som skulle genom dessa åtgärder tillskyndas medlemmarna i fråga.»

I det föregående har jag redogjort för de skäl, som varit bestämmande för förbundsförsamlingen vid antagande av de olika ändringarna i förbundsakten. Såsom jag redan antytt, äro dessa ändringar enligt min mening väl motiverade. Det stora intresse, som under andra förbundsförsamlingen visats dessa frågor, det sakkunniga och ingående arbete, som inom vederbörande kommissioner och utskott nedlagts å utformningen av ändringsförslagen, giva förhoppning om, att förbundet icke heller framdeles skall vägra godkänna sådana reformer av sin konstitution, vilka äro ägnade att bidra till förbundets utveckling och konsolidering.

På grund av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att samtycka till att de av Nationernas förbunds andra församling beslutade ändringarna i förbundsaktens artiklar 4, 6, 12, 13, 15, 16 och 26 må av Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilagan till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

G. Oldenburg.

Bil. 1.

Ändringar i Förbundsakten.

Artikel 4.

Resolution, antagen den 5 oktober 1921.

L'alinéa suivant sera inséré entre le deuxième et le troisième alinéas de l'article 4:

«L'Assemblée fixe, à la majorité des deux tiers, les règles concernant les élections des Membres non-permanents du Conseil et, en particulier, celles concernant la durée de leur mandat et les conditions de rééligibilité.»

The following paragraph shall be inserted between the second and third paragraphs of Article 4:

«The Assembly shall fix by a two-thirds majority the rules dealing with the election of the non-permanent Members of the Council, and particularly such regulations as relate to their term of office and the conditions of reeligibility.»

Artikel 6.

Resolution, antagen den 5 oktober 1921.

1) Que le dernier paragraphe de l'article 6 du Pacte soit remplacé par le paragraphe suivant:

«Les dépenses de la Société seront supportées par les Membres de la Société dans la proportion décidée par l'Assemblée.»

2) Que le paragraphe suivant soit ajouté à l'article 6 du Pacte amendé:

«La répartition des dépenses de la Société figurant à l'annexe 3 sera appliquée du 1er janvier 1922 jusqu'à ce qu'une répartition nouvelle, adoptée par l'Assemblée, soit mise en vigueur.»

1) That the last paragraph of Article 6 of the Covenant shall be replaced by the following paragraph:

«The expenses of the League shall be borne by the Members of the League in the proportion decided by the Assembly.»

2) That the following paragraph shall be added to Article 6 of the Covenant as amended:

«The allocation of the expenses of the League set out in Annex 3 shall be applied as from January 1st, 1922, until a revised allocation has come into force after adoption by the Assembly.»

Artikel 12.

Resolution, antagen den 4 oktober 1921.

L'article 12 sera rédigé comme suit:

Article 12.

«Tous les Membres de la Société conviennent que, s'il s'élève entre eux un

Article 12 shall read as follows:

Article 12.

«The Members of the League agree that, if there should arise between them

différend susceptible d'entraîner une rupture, ils le soumettront soit à la procédure de l'arbitrage *ou à un règlement judiciaire*, soit à l'examen du Conseil. Ils conviennent encore qu'en aucun cas ils ne doivent recourir à la guerre avant l'expiration d'un délai de trois mois après la décision arbitrale *ou judiciaire*, ou le rapport du Conseil.

Dans tous les cas prévus par cet article, la *décision* doit être rendue dans un délai raisonnable et le rapport du Conseil doit être établi dans les six mois, à dater du jour où il aura été saisi du différend.»

any dispute likely to lead to a rupture they will submit the matter either to arbitration *or judicial settlement* or to enquiry by the Council and they agree in no case to resort to war until three months after the award by the arbitrators *or the judicial decision*, or the report by the Council.

In any case under this Article, the award of the arbitrators *or the judicial decision* shall be made within a reasonable time, and the report of the Council shall be made within six months after the submission of the dispute.»

Artikel 13.

Resolution, antagen den 4 oktober 1921.

«Les Membres de la Société conviennent que s'il s'élève entre eux un différend susceptible, à leur avis, d'une solution arbitrale *ou judiciaire*, et si ce différend ne peut se régler de façon satisfaisante par la voie diplomatique, la question sera soumise intégralement à un règlement arbitral *ou judiciaire*.

«Parmi ceux qui sont généralement susceptibles d'une solution arbitrale *ou judiciaire*, on déclare tels les différends relatifs à l'interprétation d'un traité, à tout point de droit international, à la réalité de tout fait qui, s'il était établi, constituerait la rupture d'un engagement international ou à l'étendue, ou à la nature de la réparation due pour une telle rupture.

«*La cause sera soumise à la Cour permanente de Justice internationale, ou à toute juridiction ou cour désignée par les parties ou prévue dans leurs conventions antérieures.*

«Les Membres de la Société s'engagent à exécuter de bonne foi les sentences

«The Members of the League agree that, whenever any dispute shall arise between them which they recognise to be suitable for submission to arbitration *or judicial settlement*, and which cannot be satisfactorily settled by diplomacy, they will submit the whole subject-matter to arbitration *or judicial settlement*.

«Disputes as to the interpretation of a treaty, as to any question of international law, as to the existence of any fact which, if established, would constitute a breach of any international obligation, or as to the extent and nature of the reparation to be made for any such breach, are declared to be among those which are generally suitable for submission to arbitration *or judicial settlement*.

«*For the consideration of any such dispute, the court to which the case is referred shall be the Permanent Court of International Justice, established in accordance with Article 14, or any tribunal agreed on by the parties to the dispute or stipulated in any convention existing between them.*

«The Members of the League agree that they will carry out in full good faith

rendues et à ne pas recourir à la guerre contre tout Membre de la Société qui s'y conformera. Faute d'exécution de la sentence, le Conseil propose les mesures qui doivent en assurer l'effet.»

any award or decision that may be rendered, and that they will not resort to war against a Member of the League which complies therewith. In the event of any failure to carry out such an award or decision, the Council shall propose what steps should be taken to give effect thereto.»

Artikel 15.

Resolution, antagen den 4 oktober 1921.

«S'il s'élève entre les Membres de la Société des Nations un différend susceptible d'entraîner une rupture et si ce différend n'est pas soumis à la procédure de l'arbitrage ou à un règlement judiciaire prévu à l'article 13, les Membres de la Société conviennent de le porter devant le Conseil. A cet effet, il suffit que l'un d'eux avise de ce différend le Secrétaire général, qui prend toutes dispositions en vue d'une enquête et d'un examen complet.»

«If there should arise between Members of the League any dispute likely to lead to a rupture, which is not submitted to arbitration or judicial settlement in accordance with Article 13, the Members of the League agree that they will submit the matter to the Council. Any party to the dispute may effect such submission by giving notice of the existence of the dispute to the Secretary-General, who will make all necessary arrangements for a full investigation and consideration thereof.»

Artikel 16.

Resolution, antagen den 4 oktober 1921.

1. La dernière partie du premier alinéa de l'article 16 du Pacte sera rédigé comme suit:

«Ceux-ci s'engagent à rompre immédiatement avec lui toutes relations commerciales ou financières, à interdire tous rapports entre les personnes résidant sur leur territoire et celles résidant sur le territoire de l'Etat en rupture de Pacte et à faire cesser toutes communications financières, commerciales ou personnelles entre les personnes résidant sur le territoire de cet Etat et celles résidant sur le territoire de tout autre Etat membre ou non de la Société.»

2. Le second alinéa de l'article 16 sera rédigé comme suit:

1. The latter part of the first paragraph of Article 16 of the Covenant shall read as follows:

« . . . which hereby undertake immediately to subject it to the severance of all trade or financial relations, the prohibition of all intercourse between persons residing in their territory and persons residing in the territory of the Covenant-breaking State, and the prevention of all financial, commercial or personal intercourse between persons residing in the territory of the Covenant-breaking State and persons residing in the territory of any other State, whether a Member of the League or not.»

2. The second paragraph of Article 16 shall read as follows:

«Il appartient au Conseil d'émettre un avis sur le point de savoir s'il y a ou non rupture de Pacte. Au cours des délibérations du Conseil sur cette question, il ne sera pas tenu compte du vote des Membres accusés d'avoir eu recours à la guerre et des Membres contre qui cette guerre est entreprise.»

3. Le troisième alinéa de l'article 16 sera rédigé comme suit:

«Le Conseil doit notifier à tous les Membres de la Société la date à laquelle il recommande d'appliquer les mesures de pression économique visées au présent article.»

4. Le quatrième alinéa de l'article 16 sera rédigé comme suit:

«Toutefois, si le Conseil jugeait que, pour certains Membres, l'ajournement, pour une période déterminée, d'une quelconque de ces mesures dût permettre de mieux atteindre l'objet visé par les mesures mentionnées dans le paragraphe précédent, ou fût nécessaire pour réduire au minimum les pertes et les inconvénients qu'elles pourraient leur causer, il aurait le droit de décider cet ajournement.»

«It is for the Council to give an opinion whether or not a breach of the Covenant has taken place. In deliberations on this question in the Council, the votes of Members of the League alleged to have resorted to war and of Members against whom such action was directed shall not be counted.»

3. The third paragraph of Article 16 shall read as follows:

«The Council will notify to all Members of the League the date which it recommends for the application of the economic pressure under this Article.»

4. The fourth paragraph of Article 16 shall read as follows:

«Nevertheless, the Council may, in the case of particular Members, postpone the coming into force of any of these measures for a specified period where it is satisfied that such a postponement will facilitate the attainment of the object of the measures referred to in the preceding paragraph, or that it is necessary in order to minimise the loss and inconvenience which will be caused to such Members.»

Artikel 26.

Resolution, antagen den 3 oktober 1921.

a) Le premier alinéa de l'article 26 du Pacte sera remplacé par le texte suivant:

«Les amendements au présent Pacte dont le texte aura été voté par l'Assemblée à la majorité des trois quarts, parmi lesquels doivent figurer les voix de tous les Membres du Conseil représentés à la réunion, entreront en vigueur dès leur ratification par les Membres de la Société dont les représentants composaient le Conseil, lors du vote, et par la majorité de ceux dont les représentants forment l'Assemblée.»

b) Après le premier alinéa de l'article

a) The first paragraph of Article 26 of the Covenant shall be replaced by the following text:

«Amendments to the present Covenant the text of which shall have been voted by the Assembly on a three fourths majority, in which there shall be included the votes of all the Members of the Council represented at the meeting, will take effect when ratified by the Members of the League whose Representatives composed the Council when the vote was taken and by the majority of those whose Representatives form the Assembly.»

b) A paragraph reading as follows shall

26, il sera ajouté un alinéa qui sera rédigé comme suit:

«Si, dans les vingt-deux mois qui suivent le vote de l'Assemblée, le nombre de ratifications requis n'a pas été réuni, la résolution d'amendement reste sans effet.»

c) Le deuxième alinéa de l'article 26 actuel sera remplacé par les deux alinéas suivants:

«Le Secrétaire général informe les Membres de l'entrée en vigueur d'un amendement.

Tout Membre de la Société qui n'a pas à ce moment ratifié l'amendement est libre de notifier dans l'année au Secrétaire général son refus de l'accepter. Il cesse, en ce cas, de faire partie de la Société.»

be added after the first paragraph of Article 26:

«If the required number of ratifications shall not have been obtained within twenty-two months after the vote of the Assembly, the proposed amendment shall remain without effect.»

c) The second paragraph of the present Article 26 shall be replaced by the two following paragraphs:

«The Secretary-General shall inform the Members of the taking effect of an amendment.

Any Member of the League which has not at that time ratified the amendment is free to notify the Secretary-General within a year of its refusal to accept it, but in that case it shall cease to be a Member of the League.»

Bilaga 2.

Översättning till svenska av de ändrade artiklarne i Förbundsakten dels i deras nuvarande lydelse (vänstra spalten) dels i deras av församlingen antagna lydelse (högra spalten).

Artikel 4.

Rådet består av ombud för de allierade och associerade huvudmakterna samt för fyra andra medlemmar av förbundet. Dessa fyra medlemmar skola fritt utses av församlingen vid tidpunkter, som denna efter eget gottfinnande bestämmer. Intill dess ombud tillsatts för de av församlingen första gången utsedda fyra förbundsmedlemmar, skola ombud för Belgien, Brasilien, Spanien och Grekland vara ledamöter i rådet.

Med bifall av församlingens majoritet må rådet utse andra medlemmar i förbundet att vara permanent representerade i rådet. Det må med dylikt bifall jämväl öka antalet av de medlemmar i förbundet, som skola av församlingen utses att vara representerade i rådet.

Rådet sammanträder, när omständigheterna sådant påfordra, dock minst en gång om året, å den ort, som är förbundets säte, eller å annan ort, som må bliva bestämd.

Rådet är behörigt att till behandling upptaga varje fråga, som faller inom förbundets verksamhetsområde eller som berör världsfreden.

Envar icke i rådet representerad medlem av förbundet skall inbjudas att, då en fråga, som speciellt berör dess intressen, drages inför rådet dit sända ett ombud, som vid frågans handläggning skall hava säte och stämma därstädes.

Varje i rådet representerad medlem av förbundet har där endast en röst och ett ombud.

Rådet består av ombud för de allierade och associerade huvudmakterna samt för fyra andra medlemmar av förbundet. Dessa fyra medlemmar skola fritt utses av församlingen vid tidpunkter, som denna efter eget gottfinnande bestämmer. Intill dess ombud tillsatts för de av församlingen första gången utsedda fyra förbundsmedlemmar, skola ombud för Belgien, Brasilien, Spanien och Grekland vara ledamöter i rådet.

Med bifall av församlingens majoritet må rådet utse andra medlemmar i förbundet att vara permanent representerade i rådet. Det må med dylikt bifall jämväl öka antalet av de medlemmar i förbundet, som skola av församlingen utses att vara representerade i rådet.

Församlingen skall med tvåtredjedels majoritet fastställa regler för val av de ej permanenta rådsmedlemmarna och särskilt bestämmelser rörande uppdragets längd och villkoren för återval.

Rådet sammanträder, när omständigheterna sådant påfordra, dock minst en gång om året, å den ort, som är förbundets säte, eller å annan ort, som må bliva bestämd.

Rådet är behörigt att till behandling upptaga varje fråga, som faller inom förbundets verksamhetsområde eller som berör världsfreden.

Envar icke i rådet representerad medlem av förbundet skall inbjudas att, då en fråga, som speciellt berör dess intressen, drages inför rådet, dit sända ett om-

bud, som vid frågans handläggning skall hava säte och stämma därstädes.

Varje i rådet representerad medlem av förbundet har där endast en röst och ett ombud.

Artikel 6.

Sista stycket.

Utgifterna för sekretariatet bestridas av förbundets medlemmar och fördelas dem emellan i samma förhållande, som fastställts beträffande kostnaderna för Världspostföreningens internationella byrå.

Förbundets utgifter bestridas av Förbundets medlemmar enligt fördelning, som fastställles av församlingen.

Den fördelning av förbundets utgifter, som återfinnes i bilaga 3, skall tillämpas från och med 1 januari 1922 till dess en ny av församlingen fastställd fördelning trätt i kraft.

Artikel 12.¹

Förbundets medlemmar äro ense om att, därest mellan dem skulle uppkomma någon tvist, som är ägnad att medföra brytning, de skola hänskjuta densamma antingen till domstolsförfarande eller ock till rådets prövning. De överenskomma jämväl att i intet fall gripa till krig, förrän tre månader förflutit efter det att domstolens utslag fallit eller rådet avgivit sitt yttrande.

I alla de fall, som avses i denna artikel, skall domen givas inom skälig tid och rådets yttrande föreligga inom sex månader efter det tvisten dit hänskjutits.

Förbundets medlemmar äro ense om att därest mellan dem skulle uppkomma någon tvist, som är ägnad att medföra brytning, de skola hänskjuta densamma antingen till *skiljedoms-* eller domstolsförfarande eller ock till rådets prövning. De överenskomma jämväl att i intet fall gripa till krig, förrän tre månader förflutit efter det att *skiljedomarnas* eller domstolens utslag fallit eller rådet avgivit sitt yttrande.

I alla de fall, som avses i denna artikel, skall utslaget givas inom skälig tid och rådets yttrande föreligga inom sex månader efter det tvisten dit hänskjutits.

Artikel 13.

Förbundets medlemmar överenskomma, att närhelst mellan dem en tvist uppstår, som enligt deras mening är ägnad att underkastas domstols avgörande och icke kan på diplomatisk väg bringas till en tillfredsställande lösning, tvisten i sin helhet skall hänskjutas till domstolsbehandling.

Till tvister, som i allmänhet äro äg-

Förbundets medlemmar överenskomma, att närhelst mellan dem en tvist uppkommer, som enligt deras mening är ägnad att underkastas *skiljedom* eller domstols avgörande och icke kan på diplomatisk väg bringas till en tillfredsställande lösning, tvisten i sin helhet skall hänskjutas till *skiljedomsförfarande* eller domstolsbehandling.

¹ Angående de kursiverade tilläggen i artiklarna 12, 13 och 15 jmf. ovan sid. 9.

nade att avgöras av domstol, förklaras höra de, som angå tolkning av fördrag, internationellt-rättsliga spörsmål, förefintligheten av någon omständighet, som, därest den konstateras, skulle innebära åsidosättande av en internationell förpliktelse, eller storleken och arten av den gottgörelse, som bör givas i fall av dylik förpliktelses åsidosättande.

Den domstol, till vilken målet hänskjutes, skall vara den, varom i det särskilda fallet parterna överenskomma, eller som finnes stadgad i tidigare fördrag mellan dem.

Förbundets medlemmar förplikta sig att ärligt ställa sig meddelad dom till efterrättelse samt att icke gripa till krig, mot någon medlem av förbundet, vilken fogar sig efter dom. Underlåter part att ställa sig dom till efterrättelse, föreslår rådet åtgärder, som skola åvägbringa domens verkställande.

Till tvister, som i allmänhet äro ägnade att avgöras genom *skiljedomsförfarande* eller av domstol förklaras höra de, som angå tolkningen av fördrag, internationellt-rättsliga spörsmål, förefintligheten av någon omständighet, som, därest den konstateras, skulle innebära åsidosättande av en internationell förpliktelse, eller storleken och arten av den gottgörelse, som bör givas i fall av dylik förpliktelses åsidosättande.

Målet skall *hänskjutas till den fasta mellanfolkliga domstolen* eller till vilken som helst domstol, varom i det särskilda fallet parterna överenskomma eller som finnes stadgad i tidigare fördrag mellan dem.

Förbundets medlemmar förplikta sig att ärligt ställa sig meddelad dom till efterrättelse samt att icke gripa till krig, mot någon medlem av förbundet, vilken fogar sig efter utslaget eller domen. Underlåter part att ställa sig dom till efterrättelse, föreslår rådet åtgärder, som skola åvägbringa domens verkställande.

Artikel 15.

Första stycket:

För den händelse att mellan medlemmar av förbundet uppstår en tvist, som synes kunna leda till brytning mellan dem, och denna tvist icke hänskjutits till domstolsförfarande i enlighet med art. 13, överenskomma förbundets medlemmar att hänskjuta saken till rådet. För sådant ändamål är det tillräckligt, att part underlåter generalsekreteraren om tvistens förefintlighet, varefter denne har att vidtaga alla nödiga åtgärder i och för sakens fullständiga utredning och prövning.

För den händelse att mellan medlemmar av förbundet uppstår en tvist, som synes kunna leda till brytning mellan dem, och denna tvist icke hänskjutits till *skiljedoms- eller domstolsförfarande* enligt art. 13, överenskomma förbundets medlemmar att hänskjuta saken till rådet. För sådant ändamål är det tillräckligt, att part underlåter generalsekreteraren om tvistens förefintlighet, varefter denne har att vidtaga alla nödiga åtgärder i och för sakens fullständiga utredning och prövning.

Artikel 16.

Om medlem av förbundet griper till krig i strid mot sina förpliktelser enligt artiklarna 12, 13 eller 15, skall ifrågasvarande stat anses därigenom utan vidare

Om medlem av förbundet griper till krig i strid mot sina förpliktelser enligt artiklarna 12, 13 eller 15, skall ifrågasvarande stat anses därigenom utan vidare

hava begått en krigshandling emot samtliga övriga medlemmar av förbundet. Dessa förbinda sig att omedelbart avbryta alla förbindelser av kommersiell eller finansiell art med den fördragsbrytande staten, att förbjuda alla förbindelser mellan sina inbyggare och inbyggare i ifrågavarande stat samt att förhindra alla förbindelser av finansiell, kommersiell eller personlig art mellan denna stats innebyggare och innebyggare i varje annan stat, oberoende därav, huruvida den tillhör förbundet eller ej.

Det åligger i sådant fall rådet att föreslå de särskilda regeringar, saken angår, med vilka lant-, sjö- eller luftstridskrafter de särskilda förbundsmedlemmarna skola bidra till de väpnade styrkor, som skola användas till hävdande av förbundsförpliktelseernas helgd.

Förbundets medlemmar överenskomma vidare, att vid tillämpningen av de i denna artikel förutsedda ekonomiska åtgärder, ömsesidigt understödja varandra i syfte att så mycket som möjligt nedbringa därav följande förluster och olägenheter. De skola likaledes ömsesidigt stödja varandra i motstånd mot de särskilda åtgärder, som av en fördragsbrytande stat må riktas mot någon av dem. De skola vidare vidtaga erforderliga åtgärder för att, envar inom sitt statsområde underlätta fri passage för styrkor tillhörande förbundsmedlem, som deltaga i gemensamma åtgärder till skydd för förbundsförpliktelseernas helgd.

Varje medlem av förbundet som brutit mot någon av de ur förbundsakten härflytande förpliktelser, må uteslutas ur förbundet genom ett av rådet fattat beslut, som biträdes av ombuden för alla övriga, i rådet företrädde medlemmar av förbundet.

hava begått en krigshandling emot samtliga övriga medlemmar av förbundet. Dessa förbinda sig att omedelbart avbryta alla förbindelser av kommersiell eller finansiell art med den fördragsbrytande staten, att förbjuda alla förbindelser mellan sina inbyggare och inbyggare i ifrågavarande stat samt att förhindra alla förbindelser av finansiell, kommersiell eller personlig art mellan denna stats innebyggare och innebyggare i varje annan stat, oberoende därav, huruvida den tillhör förbundet eller ej.

Det tillkommer rådet att avgiva utlåtande, huruvida kränkning av förbundsakten ägt rum eller ej. Vid rådets förhandlingar härom skola rösterna från de förbundsmedlemmar, vilka beskyllas för att hava gripit till krig eller mot vilka kriget ifråga är riktat, icke medräknas.

Rådet skall underrätta samtliga medlemmar av förbundet om den tidpunkt, från vilken det förordar tillämpning av de ekonomiska påtryckningsåtgärder, vilka avses i denna artikel.

Dock kan rådet för särskilda medlemmars vidkommande och för viss bestämd tid besluta uppskov med igångsättandet av någon av dessa åtgärder, för den händelse rådet anser, att genom ett dylikt uppskov skulle bättre tillgodoses det syfte, som eftersträvas med de i föregående stycke omnämnda åtgärder eller att uppskovet är nödvändigt för att till ett minimum nedbringa de förluster och olägenheter, som skulle genom dessa åtgärder tillskyndas medlemmarna ifråga.

Det åligger i sådant fall rådet att föreslå de särskilda regeringar, saken angår, med vilka lant-, sjö- eller luftstridskrafter de särskilda förbundsmedlemmarna skola bidra till de väpnade styrkor, som skola användas till hävdande av förbundsförpliktelseernas helgd.

Förbundets medlemmar överenskomma vidare att, vid tillämpningen av de i denna artikel förutsedda ekonomiska åtgärder, ömsesidigt understödja varandra

i syfte att så mycket som möjligt nedbringa därav följande förluster och olägenheter. De skola likaledes ömsesidigt stödja varandra i motstånd mot de särskilda åtgärder, som av en fördragsbrytande stat må riktas mot någon av dem. De skola vidare vidtaga erforderliga åtgärder för att, envar inom sitt statsområde, underlätta fri passage för styrkor tillhörande förbundsmedlem, som deltagar i gemensamma åtgärder till skydd för förbundsförpliktelseernas helgd.

Varje medlem av förbundet, som brutit mot någon av de ur förbundsakten härflytande förpliktelser, må uteslutas ur förbundet genom ett av rådet fattat beslut, som biträdes av ombuden för alla övriga, i rådet företrädda medlemmar av förbundet.

Artikel 26.

Ändringar i denna förbundsakt träda i kraft, när de ratificerats av de medlemmar av förbundet, vilkas ombud bilda rådet, samt av majoriteten av de medlemmar, vilkas ombud utgöra församlingen.

Det står varje medlem av förbundet fritt att icke antaga förändringar, som vidtagits i förbundsakten, men den upphör därigenom att tillhöra förbundet.

Ändringar i denna förbundsakt, vilka beslutats av församlingen med trefjärdedels majoritet, innefattande samtliga vid sammanträdet företrädda rådsmedlemmars röster, träda i kraft, när de ratificerats av de medlemmar av förbundet, vilkas ombud bildade rådet vid den tidpunkt, då omröstningen företogs, samt av majoriteten av de medlemmar, vilkas ombud utgöra församlingen.

För den händelse erforderligt antal ratifikationer icke erhållits inom tjugutvå månader efter församlingens beslut, skall den av församlingen beslutade ändringen vara utan verkan.

Generalsekreteraren skall underrätta förbundets medlemmar om en ändrings ikraftträdande.

Den medlem, som då icke ratificerat ändringen, äger frihet att inom ett år underrätta generalsekreteraren om sin vägran att godtaga ändringen, men upphör därigenom att tillhöra förbundet.

Bil. 3.

Den i artikel 6 i dess nya lydelse omnämnda bilaga 3 till förbundsakten.

Stater:	Enhe- ter att betala:	Stater:	Enhe- ter att betala:
Albanien	2	Liberia	2
Argentina	35	Lithauen	5
Australien	15	Luxemburg	2
Belgien	15	Nederländerna	15
Bolivia	15	Nicaragua	2
Brasilien	35	Norge	10
Brittiska Riket	90	Nya Zeeland	10
Bulgarien	10	Panama	2
Canada	35	Paraguay	2
Chile	15	Peru	10
Columbia	10	Persien	10
Costa-Rica	2	Polen	15
Cuba	10	Portugal	10
Danmark	10	Rumänien	35
Estland	5	Salvador	2
Finland	5	Serbo-Kroato-Slovenska-Konunga- riket	35
Frankrike	90	Schweiz	10
Grekland	10	Siam	10
Guatemala	2	Spanien	35
Haiti	5	Sverige	15
Honduras	2	Sydafrika	15
Indien	65	Tjeckoslovakiet	35
Italien	65	Uruguay	10
Japan	65	Venezuela	5
Kina	65	Österrike	2
Lettland	5		